

Heenweg trekt aandacht

Het op een na kleinste dorp van Westland is nu ook een toeristische 'hotspot'. In Heenweg staat inmiddels een informatiebord met monumenten. En een QR-code, met een historische wandeling.

Rien van den Anker

Heenweg

Jarenlang was Heenweg de kleinste plaats van de gemeente Westland maar met de recente bouw van een nieuwe wijk De Nieuwe Tuin heeft het die titel overgedaan aan Ter Heijde. Maar de grap als je de naam langzaam uitspreekt, dan ben je er alweer voorbij gereden, blijft bestaan.

Eeuwenlang bestond het minidorp met die opmerkelijke naam (zie kader) uit een aantal verspreid liggende boerderijen, tuinderijen en enkele burgerwoningen. Nadat in 1935 een eerste rij van tien huizen was gebouwd aan de Lugtigheidsstraat kwam de ontwikkeling tot een dorpie pas vanaf de jaren 50 op gang.

In die tijd werd die straat doorgetrokken en aan beide zijden volgebouwd. Kort daarop volgde de bouw van de Bloemenbuurt. Ook de weg Heenweg kreeg steeds meer woningen. Daarna was het meer dan 50 jaar stil met huizenbouw totdat er in 2025 een grote nieuwe wijk werd aangelegd.

Nog voordat het dorp een dorp werd was het een Buurtschap die rond 1850 steeds meer bedrijvigheid kreeg omdat de eigenaar van het Staelduin, de familie Van Rijckevorsel, een deel van de omgevingsgronden geschikt maakte voor tuinbouw. Voor de pachters van dit nieuwe tuinbouwgebied werden de zogenoemde Rijckevorselhuisjes gebouwd. Pas aan het einde van de 19e eeuw kwamen er voorzieningen in de Buurtschap. Zo werd er in 1883 een openbare school gebouwd waardoor de kinderen niet meer naar Naaldwijk of 's-Gravenzande hoefde te gaan voor onderwijs.

Twee jaar eerder was er een zondagsschool opgericht in een leeg-

▲ De onthulling van het toeristisch informatiebord.

FOTO THIERRY SCHUT

staand huis aan de dijk. De katholieken hadden al vanaf 1853 beschikking over het Sint Lambertuskerkje dat grootgrondbezitter Van Rijckevorsel voor zijn katholieke pachters had gesticht lang de Maasdijk.

In 1953 pas volgde pas de hervormde kerk, gebouwd door kassenbouwer Boers en Vrijland (!). Die kerk is in 2018 gesloten en is nu het appartementencomplex Staelduin State.

„Het deze week onthulde historisch informatiebord vertelt veel over de geschiedenis van de Heenweg,” aldus Gustaaf van Gaalen van de Werkgroep Erfgoedbescherming. Hierop is ook een uitsnede te zien van de kaart Kruius uit 1712 waarop al iets van het dorp te zien is.

Met de QR-code is nog veel meer informatie te lezen en ook een wandeling door het dorp te vinden die in totaal 1.700 meter lang is. Zo'n lopend bezoekje Heenweg duurt 45 minuten inclusief het bekijken van sommige monumenten.

Bord en wandeling zijn onderdeel

van een groter project waarbij alle Westlandse dorpen en zo'n 180 monumenten historische borden krijgen. Dat wordt uitgevoerd door de Werkgroep Erfgoedbescherming. Heenweg is de zevende in de reeks en op stapel staan nog Wateringen, Kwintshoel, Poeldijk en Maasdijk.

Geen Terugweg in de Heenweg

Bezoekers van de Heenweg zullen tevergeefs naar de naam Terugweg zoeken. Die eerste naam wordt voor het eerst als duiding van een pad vermeld in het Kaartboek der Regulieren uit 1566. Daarvoor noemde men het de 'Heer van Naaldwijkseweg', waar-

schijnlijk omdat die was aangelegd door een ridderlijke familie die hierdoor naar haar pachtgronden langs de Maas kon komen. Dat was in lang vervlogen tijden. „De naam Heenweg kan gelezen worden als 'weg door het heen-gebied waarbij heen een zeggeplant is die hier veel

voor kwam. Een bepaalde soort belasting heette ook Heentient”, legt Van Gaalen uit. Echte bewoners van het dorp noemen zich met trots Heenweggers. En voegen, als ze post versturen, voor de zekerheid nog vrijwel altijd de naam 's Gravenzande aan het adres toe.

Bord vertelt over de historie van Heenweg

– Gustaaf van Gaalen